

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 6. december 2012 i sag nr. BS 43C-7495/2010:

O [redacted]
[redacted]
[redacted]

mod

A [redacted] A/S

(tidligere J [redacted] A/S)
[redacted]
[redacted]

Sagens baggrund og parternes påstande.

Denne sag, der er anlagt den 10. december 2010, drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, A [redacted] A/S (tidligere J [redacted] A/S) har pådraget sig erstatningsansvar over for sagsøger, O [redacted], som følge af rådgivning vedrørende pensionsordning.

Sagsøger har nedlagt følgende påstande:

J [redacted] A/S tilpligtes at betale O [redacted] 2.500.000 kr. med tillæg af renter fra den 6. maj 2010 til betaling sker, subsidiært fra et af retten fastsat senere tidspunkt, dog senest fra sagens anlæg.

Sagsøgte tilpligtes subsidiært at betale følgende:

- 1) kr. 1.328.072,40 med tillæg af den indeksregulering, som den årlige ydelse i 2003-niveau på kr. 137.386,80 ville have været blevet reguleret med i perioden 1. marts 2003 til 31. oktober 2012, og med tillæg af renter fra de pågældende ydelsers forfaldstidspunkt.
- 2) kr. 11.448,90 indeksreguleret fra 1. marts 2003 pr. måned fra og med 1. november 2012 og så længe O [redacted] er i live; dog længst til 1. maj 2023 med tillæg af renter fra de pågældende ydelsers forfaldstidspunkt.

Sagsøgte tilpligtes mere subsidiært at betale et af retten fastsat mindre beløb end angivet i den principale påstand.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen.

Sagsøger tegnede, mens han drev egen virksomhed, en pensionsordning hos Danica med dækning ved tab af arbejdsevne og med en pensionsopsparing. Der var givet opsparingsgaranti (præmiefritagelse), således at præmiebetalingen bortfaldt, hvis forsikredes arbejdsevne nedsattes med mindst 2/3. Tilsvarende bortfaldt halvdelen af præmiebetalingen, hvis arbejdsevnen nedsattes med mellem halvdelen og to tredjedele. I begge tilfælde fortsatte forsikringsdækningen og opsparingen. I 1999 var den årlige præmie 116.155,80 kr.

Sagsøger solgte sin virksomhed på grund af sygdom. Han fik senere ansættelse i [redacted] der anvendte [redacted] som forsikringsmægler og som også gav de ansatte mulighed for at rådføre sig med forsikringsmægleren. Der var kontakt mellem sagsøger og [redacted] i april og december 2002. Kontakten i december 2002 førte til, at [redacted] indhentede et tilbud om omtegning af ordningen hos Danica. Det blev sendt frem til sagsøger med [redacted] brev af 30. januar 2003, hvori blandt andet er anført:

"Tilbuddet viser, at din dækning ved tab af erhvervsevne fortsættes med en dækning på 105.600 kr. årligt. Resten af ordningen er ændret til præmiefri forsikring (fripolice).pr. 1. januar 2003.

...

Ønsker du yderligere oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig."

I mellemtiden havde sagsøger selv hos Danica indhentet et alternativt tilbud af 3. januar 2003 med andre vilkår, herunder fortsat betaling af præmie på opsparingsdelen og en højere dækning af tabt erhvervsevne end i det senere tilbud. Sagsøger tiltrådte i begyndelsen af februar tilbuddet, som blev fremsendt til ham med brevet af 30. januar 2003. Nogle dage senere aftalte han med Danica, at dækningen ved tab af erhvervsevne forhøjedes svarende til det tilbud, han selv havde indhentet.

I marts 2003 blev sagsøger sygemeldt, og det er senere anerkendt, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst to tredjedele.

Forklaringer.

Der er afgivet forklaring af sagsøger og af vidnet M [redacted]

Sagsøger har supplerende til sin forklaring gengivet i dommen i den sag, han tidligere har ført mod Danica Pension, forklaret, at hans begyndelsesløn i [redacted] var på 264.000 kr. Lønnen nåede op på 310-315.000 kr. Det var noget, han havde fået at vide af [redacted], at dækningen skulle ned på PFA-niveau. Han kan i øvrigt vedstå forklaringen, som den er gengivet.

Sagsøger har derudover forklaret, at han er ikke længere i beskæftigelse, men har fået tilkendt offentlig førtidspension. Han har hjerteproblemer og går løbende til kontrol. Han har forkert hjerterytme og lider af søvnapnø. Han var ikke rask i maj 2002, men det dikterede Danica, at han var. Han havde fortsat hjerteproblemer og var på medicin. Udbetalingerne på forsikringen stoppede, og han besluttede sig derfor for at prøve at finde noget arbejde. Man kan sige, at han lavede sin egen arbejdsprøvning. Han var tidligere direktør i sin egen virksomhed med en omsætning på 80-90 mio. kr., hvor han arbejdede døgnet rundt. Hos [redacted] var arbejdstiden 37 timer om ugen. Han var i en afdeling, hvor der kommer returvarer ind, og han havde 3-4 medarbejdere under sig. Det gik nogenlunde i begyndelsen, men der gik ikke lang tid, før han fik det dårligere. Han fik stress, og han havde mange sygedage. Han var vant til en gage på over 1 mio. kr., så lønnen var meget lav i forhold til det. I perioden december 2002 - februar 2003 var hans helbredstilstand dårlig. Han var stresset og havde svært ved at sove. Han var meget nervøs for tilbagefald. Han har ikke oplyst [redacted] om helbredstilstanden. Hans økonomiske situation var god. Han havde solgt firmaet til familien med lempelige vilkår for alle. Han havde fået et gældsbræv på 6 mio. kr. Gælden skulle betales over 10 år. I 2002 var hans indtægt 1 mio. kr. Hans formue var 6,5 mio. kr., hvoraf 750.000 var indestående i bank. I 2003 var hans indkomst 781.000 kr. Hans formue var 6,8 mio. kr., hvoraf 760.000 kr. var indestående i bank. Han havde således et pænt rådighedsbeløb og kunne sagtens have betalt den høje præmie, som kun udgjorde 60-70.000 kr. efter skat, og som ville være en indbetaling til ham selv. Ud over den offentlige pension har han en lille smule fra PFA, noget fra Nordea og en lille smule selvpension i en bank. Han havde derudover regnet med et pænt beløb fra Danica, når han kom over i pensionisternes rækker, idet han har en tabt arbejdsevne på 60-70%. Han ville gerne videreføre den bedste dækning og var nervøs for at stå uden. Han kendte ikke til alle de forskellige forsikringsstermer. Han kendte "opsparingsgaranti". Det slog Danica meget på. Fra Nordea-ordningen kendte han til "henstand". Det havde han haft i en periode, vist i 2000. Der blev i henstandsperioden taget en vis præmie fra den opsparing, han havde. "Præmiefri ordning" og "fripolice" tænkte han var noget med henstand. Han ville gerne have henstand for at se tiden an. Hvis han havde fået at vide, at han ikke kunne få henstand, ville han ikke have betænkt sig på at betale den høje præmie.

I forbindelse med [redacted] brev af 24. april 2002 talte de om, hvordan hans ordning kunne overføres til PFA. Han fik at vide, at der nok ville blive krævet rene helbredsoplysninger. Det ville nok blive svært med hans historik. Han sagde, at det var vigtigt forinden at få et kontoudtog fra Danica. Det

blev han ved at bede om, men han fik det først i juli 2004.

Hans brev af 4. december 2002 hang sammen med, at han i forbindelsen med ansættelsen i [redacted] havde fået at vide, at hvis han havde nogle forsikringsmæssige spørgsmål, kunne han kontakte J [redacted] for rådgivning. C [redacted] hos Danica var meget vanskelig at træffe, og han tog så kontakt med J [redacted]. Han havde en længerevarende telefonsamtale med H [redacted], hvor han fortalte om situationen: At han havde måttet sige farvel til sit livsværk, at han var flyttet til Århus på grund af sygdom, og at der skulle tages stilling til Danica-ordningen. De aftalte, at han skulle faxe det nyeste, han havde vedrørende ordningen, og det var det, han gjorde.

Den 12. december 2002 fik han fat i M [redacted]. Det var en meget hektisk telefonsamtale. Han stod i varehuset i Århus og ringede. Det drejede sig igen om, at overførsel til PFA krævede helbredsoplysninger, og at det ikke kunne lade sig gøre. Han bad så M [redacted] indhente et tilbud på videreførelse af den hidtidige ordning, sådan at præmien betaltes af opsparingen. Han forstår ikke, at M [redacted] har skrevet "opsp = minimum" i sit notat. Han var interesseret i at være dækket så godt som muligt. Han kendte muligheden for henstand og ville gerne se tiden an. Han havde været selvstændig i 18 år, og det var svært at være ansat. Han anså M [redacted] som sin rådgiver.

Han modtog først det tilbud, han havde bedt om, med J [redacted] brev af 30. januar 2003. Han ville gerne have haft det på plads inden nytår. Han troede ikke, at han havde dækning, før det var på plads. Da han ikke havde modtaget noget, bad han før jul selv Danica om et tilbud med videreførelse af opsparingen. Han ønskede også henstand, hvis han kunne få det. Han fik dette tilbud i begyndelsen af januar 2003. Han studsede over forskellen i årlig ydelse ved erhvervsevnetab på 248.000 kr. i det første tilbud og de 105.600 kr. i det senere tilbud. J [redacted] havde sagt, at han kunne tegne 105.600 kr., og han troede, at det var det, han havde ret til. At der i det senere tilbud ikke var angivet nogen rateforsikringspræmie, og at der var stor forskel på præmien, der skulle betales i henhold til det ene og det andet tilbud, tolkede han som, at der i det senere tilbud ikke skulle betales ind på grund af henstand. "præmiefri forsikring (fripolice)" læste han helt klart som henstand, og der stod i Danicas brev af 22. januar 2003, at opsparringsgarantien og opsparingen fortsatte.

Han blev syg i marts 2003, hvor han blev akut indlagt. Han meddelte det til Danica. Lægerne sagde, at han ikke kom til at arbejde igen. I december 2003 blev det anerkendt, at han havde ret til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse. Han blev tilkendt førtidspension i 2004. Han gik helt i sort, da han i 2006 henvendte sig til Danica for at få et kontoudtog på pensionsopsparingen og fik at vide, hvordan den var omskrevet til en fripolice pr. 1. januar 2003, og at han selv havde accepteret dette den 5. februar 2003. Han havde den 5. februar 2003 ringet til J [redacted] og sagt, at han godt ville

acceptere det fremsendte tilbud og selv meddele det til Danica. Han husker ikke, at han havde andre drøftelser med M [redacted] på det tidspunkt. Han sendte så en e-mail til Danica. Han var nervøs for tilbagefald. Den 10. februar 2003 ringede han til C [redacted] efter at have gået og spekuleret på, hvorfor han skulle ned på 105.600 kr., når han havde fået det tidligere tilbud på 248.000 kr. C [redacted] fortalte, at det heller ikke var nødvendigt, når der var tale om en bestående ordning. Fordi han gik ned i løn, skulle der ikke nedskrives. De aftalte så, at det skulle sættes op igen, hvilket C [redacted] bekræftede i en mail. Han får i dag udbetalt 105.000 kr. årligt fra PFA og 248.000 kr. årligt fra Danica. Derudover får han lidt fra Nordea og lidt fra det offentlige.

I Danicas brev af 11. september 2002 opfattede han muligheden for at "lade ordningen stå uden indbetaling" som henstand. Han kontaktede også J [redacted] for at få det gjort rigtigt. Som han havde fået det beskrevet hos Nordea, går en henstandsordning ud på, at man ved betaling af en meget lille risikopræmie i henstandsperioden bevarer den fulde dækning. Efter henstandsperioden skal der så betales præmie igen. Præmien anført i tilbuddet, som han modtog med brevet af 30. januar 2003, kunne godt være en sådan risikopræmie. Han tror ikke, at han har drøftet det med M [redacted]. Han sagde, at han gerne ville have, at præmien blev taget fra opsparingen. Han studerede lidt over de to forskellige præmiebeløb, men der var så mange fejl i tilbuddet af 3. januar 2003. Han var indstillet på at betale det hele, hvis det var nødvendigt. Da han så beskeden (bilag B) fra C [redacted] gik han ud fra, at den omtalte præmiefri ordning var den ordning med henstand, han havde bedt om den 12. december 2002 - at præmien skulle betales af opsparingen.

M [redacted] har forklaret, at han kan vedstå den forklaring, som han har afgivet i sagsøgers tidligere sag mod Danica Pension, sådan som den er gengivet i dommen.

Han har supplerende forklaret, at han har været ansat i pensionsbranchen siden 1978. Han har været assurandør og fra 1990 forsikringsmægler. Han var i J [redacted] til 2005, hvor han skiftede til Nordea. I 2007 kom han til A [redacted] som i 2010 købte J [redacted].

J [redacted] rådgav både I [redacted] og J [redacted]'s medarbejdere. Sagsøger har ikke bedt om nogen personlig samtale. Der skete ikke noget i sagen fra april til december 2002, hvor sagsøger ringede og først talte med en anden medarbejder hos J [redacted]. Sagsøger ringede den 12. december 2002. Samtalen endte med, at der skulle rekvireres et tilbud hos Danica. At omdanne ratepensionen til fripolice betyder, at indbetalingen på ratepensionen stoppes, sådan at denne del af ordningen kommer til at svare til, at der er skudt et beløb ind på en bankbog. Ved henstand opretholdes dækningen og præmien. I Danica kunne man kun få henstand i 12 måneder og kun for hele ordningen. Der var ikke nogen ordning, hvorefter man kunne opretholde indbetalingen

vedrørende erhvervsevnetab, men få henstand med ratepensionspræmien. Ved henstand ville der skulle betales en "præmie af præmien", som i dette tilfælde ville være ca. 8.000 kr. Betegnelsen "165/175" er en betegnelse for rateordningen.

Han kan ikke huske, hvad sagsøger den 12. december 2002 præcist fortalte om sit helbred. Han har fået fortalt, at sagsøger havde været syg. Det bedste ville have været, om ordningen i PFA kunne være forhøjet. De tog udgangspunkt i de gældende indtægts- og helbredsforhold. Kom de ud med en samlet dækning på erhvervsevnetab på 100 % af lønnen, var det optimalt. PFA havde en regel om ikke at acceptere en samlet dækning på mere end 100 %. Derfor kunne han ikke rådgive om en højere dækning end de 105.600 kr. Der var ingen indikation af, at sagsøger forventede at blive syg igen. PFA ville tegne op til 40 % af lønnen uden helbredsoplysninger. Hvis der skulle noget oveni, krævede det helbredsoplysninger, som ikke kunne opfyldes.

Han burde ikke have rådgivet sagsøger til at søge henstand. De var nødt til at tage stilling til situationen på rådgivningstidspunktet. Han er 100 % sikker på, at han aldrig har drøftet henstandsordning med sagsøger. Det, som de drøftede, var dækningen ved tab af erhvervsevne. Udgangspunktet var, at sagsøger ville betale så lidt som muligt. Da sagsøger ikke kunne opnå ordentlig dækning ved tab af erhvervsevne hos PFA, måtte de lave den anden løsning. Opsparingsdelen lå fremover i PFA med 15 % af lønnen. Hvis PFA havde fundet ud af, at den samlede erhvervsevnetabsdækning var over 100 %, ville PFA have gjort indsigelse. Efter omtegningen til fripolice kan man ikke tegne om igen til den oprindelige ordning bortset fra i en kort fortrydelsesperiode.

Parternes synspunkter.

Sagsøger har i påstandsdokument af 10. oktober 2012 anført følgende:

Til støtte for de nedlagte påstande gøres det gældende,

at sagsøgte ved sin rådgivning af O [redacted] burde have tilsikret, at O [redacted] blev i den hidtidige ordning hos Danica Pension, herunder opretholdt opsparingsgarantien. Dette som følge af O [redacted] tidligere sygdom med risiko for tilbagefald. Det bestrides i denne forbindelse, at O [redacted] på noget tidspunkt har meddelt sagsøgte, at han ønskede at udtræde af den pågældende ordning. O [redacted] ønskede alene henstand, således at præmien for pensionsordningen blev betalt af det hidtidige opsparede beløb,

at såfremt O [redacted] imidlertid havde meddelt sagsøgte, at han også ønskede at udtræde af den hidtidige pensionsordning med tilhørende opsparingsgaranti, da burde sagsøgte naturligvis have

rådgivet ham om konsekvenserne heraf, herunder at han ikke ville kunne komme ind under ordningen igen. Som det fremgår af M [redacted] håndskrevne bemærkninger i bilag 3, fandt M [redacted] at O [redacted] var underlig, hvilket alt andet lige burde have gjort, at M [redacted] så meget mere havde sikret sig, at O [redacted] forstod konsekvenserne af de beslutninger, som blev truffet.

På baggrund af ovennævnte må det klart lægges til grund, at sagsøgte har handlet ansvarspådragende over for O [redacted] ved ikke at tilsikre sig, at den hidtidige pensionsopsparing med tilhørende opsparingsgaranti fortsatte, eller i det mindste alternativt have tilsikret sig, at O [redacted] forstod, at dette var tilfældet,

at O [redacted] ikke ønskede at forringe sine vilkår i den aftale, som han ønskede at videreføre. Dette dokumenterer forløbet vedrørende videreførelsen af ordningen om dækning af erhvervsevne også. Her havde sagsøgte/M [redacted] også fejrådgivet. M [redacted] havde oplyst, at O [redacted] glene kunne videreføre dækningen for tab af erhvervsevne med kr. 105.000. O [redacted] konstaterede under en samtale med Danica Pension, at han rent faktisk kunne opretholde den daværende dækning på kr. 248.000, da der var tale om en videreførelse af en eksisterende ordning. O [redacted] valgte som følge heraf at opretholde den hidtidige dækning på de kr. 248.000.

Til støtte for den nedlagte principale påstand vedrørende tabet gøres det gældende,

at O [redacted] har lidt et tab svarende til minimum det påstævnte beløb.

Vedrørende tabsopgørelsen er faktum, at O [redacted] blev sygemeldt igen allerede i marts 2003, og at han den 1. marts 2004 fik tilkendt førtidspension.

Såfremt opsparingsgarantien ikke var bortfaldet, ville O [redacted] have krav på en årlig indbetaling på sin pensionsordning frem til og med 1. maj 2023 med ca. kr. 137.000 årligt (reguleret).

Som det fremgår af sagens bilag 6 side 3, så var det rent faktisk Danica Pensions prognose, at nutidsværdien af pensionsordningen ved udløb i 2023 ville være på kr. 3.655.563; altså væsentligt mere end påstævnt. Dette skyldes, at det til enhver tid værende indestående på pensionsordningen vil blive forrentet. O [redacted] tab udgør principielt dette beløb, men han har valgt at begrænse

påstanden til de kr. 2.500.000. Størrelsen af tabet må således klart anses for dokumenteret.

Til støtte for den nedlagte *subsidiære* påstand vedrørende tabet gøres det gældende,

- at O. [redacted] såfremt han havde opretholdt den oprindelige pensionsordning med opsparingsgaranti, årligt ville have fået forøget sin opsparing med kr. 137.386,80 (indeksreguleret) fra og med det tidspunkt, hvor han mistede sin erhvervsevne. Dette gjorde han allerede i marts 2003,
- at O. [redacted] tab som minimum må fastsættes til den manglende opsparing, som han ville have fået, såfremt den oprindelige aftale med Danica Pension var blevet videreført; dvs. sige med de kr. 137.386,80 (indeksreguleret) pr. år, så længe han er i live; dog længst til 1. maj 2023,
- at beløbet i delpåstand 1 på kr. 1.328.072,40 udgør de ydelser, som ville have været betalt pr. 31. oktober 2012, såfremt ordningen var videreført,
- at sagsøgte må være forpligtet til at betale renter af de ydelser, som i dag ville have været forfaldne fra de pågældende ydelsers forfaldstid.

Sagsøgte har i påstandsdokument af 12. oktober 2012 som korrigeret ved brev af 23. oktober 2012 anført følgende anbringender:

1. For så vidt angår sagens faktum henvises til supplerende sagsfremstilling i såvel sagsøgtes svarskrift som sagsøgtes duplik.
2. Det bestrides, at der fra sagsøgtes side er udvist ansvarspådragende fejl eller forsømmelse.

Sagsøger har ikke løftet sin bevisbyrde for ansvarsgrundlag.

3. Det bestrides, at rådgivning fra sagsøgtes side skulle have påført sagsøger et tab; endsige et tab i den omhandlede størrelsesorden.

Sagsøger har ikke løftet sin bevisbyrde for årsagsforbindelse.

4. Det bestrides, at sagsøgte som følge af en kort telefonsamtale med sagsøger - eller af andre grunde - kunne eller burde vide, at sagsøger aktuelt skulle have alvorlige helbredsmæssige problemer.

Ex tuto bemærkes, at uanset om sagsøgte havde haft en sådan viden, var det sagsøger selv, der besluttede sig for at ændre pensionsordningen til en præmiefri ordning, på de vilkår, der fremgik af det tilbud, som sagsøger selv havde rekvireret.

Det bestrides, at sagsøgte i den forbindelse skulle have givet sagsøger urigtige eller mangelfulde oplysninger, jf. tillige pkt. 2 ovenfor.

Der henvises endvidere til det, som retten i Aalborg har lagt til grund i en anden sag vedrørende sagsøgers pensionsordning, jf. pkt. 9 nedenfor.

5. Det er sagsøgers eget ansvar - og skete på sagsøgers egen risiko - at sagsøger selv besluttede sig for at ændre pensionsordningen på de omhandlede vilkår, jf. herved tillige afsnit 2 og afsnit 4 ovenfor.
6. Ex tuto bestrides det, at indholdet af M [redacted] korte samtale med sagsøger kan anses som forkert rådgivning. Da sagsøger oplyste, at han ikke længere kunne afgive "rene" helbredsoplysninger, var det mest relevant at videreføre dækningen for tab af erhvervsevne hos Danica. Det var ikke relevant at lave "henstand" på Danica policen. Dels var sagsøger omfattet af fuld præmiefritagelse i ordningen hos PFA (svarende til 15% af lønnen), dels ville henstand koste penge, som skulle tages af opsparingen. Det ville betyde, at opsparingen ville blive reduceret med den følge, at sagsøgers samlede pensionsopsparing blev udhulet.

Det bemærkes, at sagsøger på det tidspunkt havde fuld arbejdsevne og kunne leve af sin aktuelle løn.

7. Drøftelser og rådgivning om pensionsordningen er i alt væsentligt foregået ved kommunikation direkte mellem sagsøger og Danica. Sagsøgte deltog hverken direkte eller indirekte heri.

Sagsøgte har intet ansvar for de oplysninger, sagsøger måtte have fået - herunder eventuelle misforståelser, der måtte være opstået - under sagsøgers egne drøftelser med Danica.

8. Som beskrevet ovenfor er det i alt væsentligt Danica, som sagsøger har drøftet sine pensionsforhold med, og som har rådgivet sagsøger. Retten i Aalborg har ved dom af 5. marts 2009 (bilag 5) frifundet Danica i en tilsvarende erstatningssag, idet retten ikke fandt, at Danica var erstatningsansvarlig for mangelfuld eller forkert rådgivning.

Så meget desto mere er der ikke grundlag for at anse sagsøgte i nærværende sag, der kun ganske kortvarigt og i en indledende fase var involveret, som erstatningsansvarlig.

9. Det skal bemærkes, at sagsøger tillige har ført retssag mod Nordea Liv & Pension. Også dette pensionsforsikringsselskab blev frifundet, hvilket skete ved dom afsagt af retten i Aalborg den 6. april 2009 (bilag 7).

Af denne doms præmisser fremgår bl.a. følgende:

"Retten lægger i den forbindelse vægt på,

- at det efter de oplysninger om sagsøgerens helbred, der forelå på mødetidspunktet, ikke med blot nogen grad af sikkerhed kunne forudsiges, at han efter en kortere periode permanent ville blive uarbejdsdygtig,*
- at sagsøgeren under mødet selv oplyste, at han på ny regnede med at gå i arbejde igen på lempeligere vilkår og til en lavere løn,*
- at sagsøgerens behov for forsikring mod løntab i forbindelse med uarbejdsdygtighed var blevet varigt formindsket i forhold til den oprindelige ordning, da han efter salg af virksomheden var sikret en indkomst uanset om han kunne arbejde eller ikke,*
- at opretholdelse af den eksisterende ordning dermed ville indebære fortsat betaling af en præmie, som var forholdsvis høj i forhold til den lønindtægt, sagsøgeren måtte forvente fremover, eller i tilfælde af henstand ville indebære, at kapitalværdien af ordningen løbende ville blive formindsket,*
- at spørgsmålet om, i hvilket omfang sagsøgeren fortsat ønskede at forsikre sig, ultimativt var sagsøgerens egen beslutning og*
- at ændringen af ordningen, hvor begrænsningen af dækningen modsvarede af en væsentlig præmiereduktion, ikke på ændringstidspunktet kunne betegnes som så ufordelagtigt for sagsøgeren, at sagsøgte var forpligtet til at fraråde sagsøgeren at foretage ændringen".*

De forhold, som retten herved lægger til grund i den tidligere afgjorte retssag underbygger anbringendet fra sagsøgte i nærværende sag om, at sagsøgte ikke kunne eller burde vide, at sagsøger aktuelt skulle have alvorlige helbredsmæssige problemer og/eller at sagsøgte havde en sådan viden, at man burde have anbefalet en anden pensionsordning.

10. Særligt for så vidt angår sagsøgers processkrift I, som sagsøgte ikke tidligere har haft anledning til at kommentere, bemærkes følgende:
- 10.1. Sagsøgte kan anerkende at have modtaget den i processkriftet nævnte oversigt, der blot er en dækningsoversigt over, hvorledes pensionsord-

ningen så ud *inden* sagsøgers fratrædelse. Dette er uden relevans for nærværende retssag.

- 10.2. Med den løn, som sagsøger kunne oppebære ved den aktuelle ansættelse hos [REDACTED] var det ikke muligt for sagsøger at opretholde en årlig præmiebetaling på 145.526 kr., hvilket ville have været en forudsætning for bevarelse af præmiefritagelse.
- 10.3. Således som sagsøgte i tidligere processkrifter har redegjort for, var sagsøgte informeret om, at sagsøger havde været syg. Imidlertid var sagsøger atter raskmeldt og der fremkom ingen oplysninger fra sagsøger om, at han var ved at blive syg igen. (For fuldstændighedens skyld bemærkes, at såfremt han var ved at blive syg igen, ville han sandsynligvis ikke kunne have opnået pensionsordning med tab af erhvervsevnedækning i PFA, da dette forudsatte, at han ikke havde søgt eller var berettiget til offentlig førtidspension).

Med de oplysninger, sagsøgte havde modtaget fra sagsøger om dennes helbredsforhold – hvor sagsøger altså atter var rask, og der ikke var oplysninger om udsigt til ny sygdom – var sagsøgtes forslag til pensionsordning korrekt.

Da der var fuld præmiefritagelse i henhold til PFA-ordningen, anbefales videreførsel af dækningen for tab af erhvervsevne og omskrivning af den resterende del til fripolice. Dette gav fuld dækning i forhold til dagældende indtægt. Som nævnt ovenfor havde sagsøger heller ikke mulighed for at betale en årlig præmie på 145.526 kr. for at bevare præmiefritagelse.

- 10.4. Særligt for så vidt angår processkrift I, side 3, 2. afsnit bemærkes, at det anførte ikke er korrekt. Danica kunne kun yde henstand i 12 måneder uden mulighed for forlængelse. Præmien på 8.000 kr. var kun gældende for det første år. Herefter skulle præmieindbetaling genoptages, hvis præmiefritagelse skulle kunne bevares, svarende til en årlig præmie på (dengang) 145.526 kr.
- 10.5. Særligt for så vidt angår sagsøgers processkrift I, side 3, 3. afsnit bemærkes, at det anførte ikke er korrekt. Den pågældende firmapensionsordning var *ikke* uden helbredsoplysninger. Der var tale om en såkaldt "passiv førtidserklæring" således at PFA udstedte en police med basisdækningerne *under forudsætning af*, at sikrede ikke modtog eller havde søgt offentlig førtidspension. Kunne denne forudsætning ikke opfyldes, skulle der afgives helbredsoplysninger, hvorefter PFA ville vurdere, om man kunne tilbyde dækning og i givet fald hvilken.

Der skulle afgives helbredsoplysninger ved forhøjelse af de obligatoriske basisdækninger.

10.6. Særligt for så vidt angår sagsøgers processkrift I, side 3, 4. afsnit bemærkes, at det anførte ikke er korrekt. Sagsøger overser, at der var tale om en nyttegningsituation; nemlig en nyttegningsaftale hos PFA i forbindelse med ansættelsen hos I [REDACTED]. PFA-ordningen indgik en passus om, at de samlede udbetalinger ved tab af erhvervsevne ikke måtte overstige 100% af lønnen inkl. offentlige ydelser og ydelser tegnet i andre forsikringsselskaber, herunder Danica Pension. Da sagsøger kunne leve af den løn, han opnåede hos I [REDACTED], skulle denne løn forsikres ved tab af erhvervsevne. For at opnå pension svarende til denne løn skulle der sikres en dækning fra PFA svarende til ca. 40% af lønnen samt yderligere dækning på 105.000 kr. ved videreførsel af en del af Danica-ordningen. Sammen med udbetalinger fra det offentlige ville dette i givet fald give fuld dækning svarende til lønnen hos I [REDACTED]. Hertil kom fuld præmiefrigørelse hos PFA.

10.7. Det er ikke korrekt, når sagsøger i processkrift I hævder, at sagsøger havde anmodet om, at præmien skulle betales af opsparingen (henstand). Sagsøger meddelte ikke dette til sagsøgte.

For fuldstændighedens skyld bemærkes, at en sådan præmiebetaling heller ikke ville have været realistisk, jf. ovenfor.

10.8. Det skal fremhæves, at uanset hvad der måtte være blevet drøftet mellem sagsøger og sagsøgte, endte det med, at sagsøger selv valgte at acceptere et tilbud, som han havde indhentet direkte fra Danica uden om sagsøgte. Blot for fuldstændighedens skyld bemærkes, at det af følgebrevet til dette tilbud fremgik, at alt andet end tab af erhvervsevne var omskrevet til fripolice.

Allerede fordi sagsøger valgte den pågældende pensionsordning helt på eget initiativ og uden bistand fra sagsøgte, er der intet grundlag for sagsøgers erstatningskrav under denne retssag.

10.9. En række af de øvrige afsnit af processkriftet giver også anledning til indsigelser fra sagsøgte side.

Dette kan mest hensigtsmæssigt ske derved, at det faktum og de anbringender, som sagsøgte har anført i processkrifterne, under hovedforhandlingen suppleres af en grundig forklaring afgivet af forsikringsmægler M [REDACTED].

10.10. Til opfyldelse af sagsøgers processuelle opfordring (11) kan oplyses, at sagsøgte ikke har modtaget provision fra Danica Pension.

11. Det bestrides, at sagsøgte har lidt et tab på "minimum" 2.500.000 kr.

Sagsøger har ikke løftet sin bevisbyrde for, at der er lidt et tab svarende til dette beløb.

Sagsøger har ikke dokumenteret at have lidt noget bestemt tab.

Man kan ikke, således som sagsøger tilsyneladende gør det, lægge til grund, at sagsøger med sikkerhed ville have opnået 20 års præmiefritagelse.

Eksempelvis kunne sagsøger på et tidspunkt inden for en sådan 20-årig periode enten være blevet tilstrækkelig rask igen eller være afgået ved døden.

12. Subsidiært gøres det gældende, at en ny erstatning i givet fald må opgøres som et kapitaliseret beløb.

Efter erstatningsretlig praksis kan en sådan kapitalisering ikke overstige et beløb opgjort ved anvendelse af kapitaliseringsfaktor 10.

13. Hvis en eventuel erstatning skulle tage udgangspunkt i, at sagsøger havde fået etableret en forsikringsordning på andre vilkår, måtte der ved erstatningsopgørelsen tages højde for de konsekvenser, disse i givet fald måtte have haft sammenlignet med den faktisk etablerede ordning – for så vidt angår eksempelvis præmiebetalinger, værditilvækst af ordningen m.v.

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed.

Rettens begrundelse og afgørelse.

Efter at sagsøger havde indsendt oplysninger om sin eksisterende ordning, blev sagsøgers pensionsforsikringsforhold drøftet under en telefonsamtale den 12. december 2002 mellem sagsøger og M [redacted] hos J [redacted] [redacted]. Sagsøger har forklaret, at han førte samtalen fra I [redacted]s varehus, og han har betegnet samtalen som hektisk. M [redacted] har noteret på sagen, at sagsøger ringede, men faktisk ikke havde tid til at tale. Sagsøger har forklaret, at han anmodede M [redacted] om at indhente et tilbud på at videreføre den eksisterende ordning, sådan at præmien betaltes af opsparingen, dvs. en henstandsordning. M [redacted] har forklaret, at sagsøgers udgangspunkt var, at sagsøger ville betale så lidt som muligt, og at de på intet tidspunkt har drøftet en henstandsordning. Der er enighed om, at sagsøger ikke oplyste M [redacted] om aktuelle helbredsproblemer, og efter det foreliggende har sagsøger heller ikke udtalt sig om sine muligheder for fortsat at betale præmien på mere end 100.000 årligt, selv om hans årsløn nu var i niveauet 300.000 kr. M [redacted] har forklaret, at opsparingsdelen fremover skulle ligge i PFA med 15 % af lønnen. Samtalen mandede ud i, at J [redacted] [redacted] skulle indhente et tilbud fra Danica, hvilket blev sendt frem med

J [redacted] brev af 30. januar 2012. I brevet er anført, at "Resten af ordningen er ændret til en præmiefri forsikring (fripolice) ...", og det er anført, at sagsøger var velkommen til at kontakte M [redacted] for yderligere oplysninger. Det er ubestridt, at sagsøger aldrig har anmodet om et personligt møde hos sagsøgte. I begyndelsen af februar 2003 meddelte sagsøger J [redacted] [redacted] at han havde besluttet sig for at acceptere tilbuddet og selv ville kontakte Danica, uden at der var nogen nærmere drøftelse på det tidspunkt.

Det lægges endvidere til grund, at sagsøger, mens han ventede på tilbuddet, som J [redacted] skulle indhente, selv indhentede et alternativt tilbud af 3. januar 2003 fra Danica med fortsat betaling af præmien på opsparingsdelen. Præmien i dette tilbud udgjorde 145.926 kr. årligt, heraf 137.386 kr. alene på opsparingsdelen. Prognosen for opsparingen ved en alder på 67 år var angivet som 5.485.885 kr. I tilbuddet, der blev fremsendt den 30. januar 2003, var præmien 3.636 kr. årligt, og prognosen for pensionsopsparingen ved en alder på 67 år var angivet til 429.240 kr. Det lægges efter sagsøgers forklaring til grund, at han har sammenlignet tallene i de to tilbud.

Under de nævnte omstændigheder finder retten ikke grundlag for at fastslå, at J [redacted] rådgivning har været fejlagtig eller utilstrækkelig med den følge, at sagsøgte har pådraget sig erstatningsansvar. Det findes heller ikke bevist, at sagsøger, hvis han havde efterspurgt og fået en mere udførlig rådgivning, ville have disponeret på en måde, så præmien - og dermed præmie-fritagelsen ved den nærmere angivne nedsættelse af erhvervsevnen - på opsparingen var blevet bibeholdt.

Herefter tages sagsøgtes frifindelsespåstand til følge.

Med hensyn til sagens omkostninger forholdes som nedenfor bestemt. Sagsomkostningsbeløbet er fastsat som et passende beløb til dækning af sagsøgtes udgifter til advokatbistand.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, A [redacted] A/S, frifindes.

Sagsøger, O [redacted], skal inden 14 dage betale 100.000 kr. til sagsøgte i sagsomkostninger.

De idømte sagsomkostninger forrentes efter rentelovens § 8 a.

Koch Clausen

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 12. december 2012.